

Piotr Sobolewski

Sandomierz 28.08.2021 r.

Dr hab. n. med. prof. UJK

Klinika Neurologii w Sandomierzu

Collegium Medicum, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Recenzja dorobku naukowego oraz istotnej aktywności naukowej

dr n. med. Marcina Paciorka, w związku z postępowaniem o uzyskanie stopnia naukowego doktora habilitowanego

Doktor nauk medycznych Marcin Paciorek jest absolwentem I Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Warszawie (obecnie Warszawski Uniwersytet Medyczny), gdzie w 2000 roku otrzymał Dyplom Lekarza Medycyny. W 2008 roku w Warszawskiej Akademii Medycznej (obecnie Warszawski Uniwersytet Medyczny) obronił pracę doktorską pt. „Obturacyjny Bezdech Podczas Snu u pacjentów pracujących w trybie zmianowym”, uzyskując stopień naukowy doktora nauk medycznych.

Od początku pracy zawodowej Kandydat był związany i aktualnie nadal pracuje w Warszawskiej Akademii Medycznej (obecnie Warszawski Uniwersytet Medyczny). Rozpoczął pracę w Klinice Chorób Wewnętrznych Pneumonologii i Alergologii, kontynuował pracę w Oddziale Intensywnej Terapii Wojewódzkiego Szpitala Zakaźnego, a od 2014 roku do chwili obecnej pracuje na stanowisku adiunkta w Klinice Chorób Zakaźnych dla Dorosłych.

Po uzyskaniu stopnia doktora, zainteresowania naukowe Kandydata skupiały się przede wszystkim wokół zagadnień diagnostyki i leczenia zakażeń ośrodkowego układu nerwowego, zakażeń ludzkim wirusem niedoboru odporności (ang. *Human Immunodeficiency Virus*; HIV), a ostatnio zakażeń SARS – CoV-2.

Osiągnięcie naukowe Habilitanta

Z dorobku naukowego dr n. med. Marcina Paciorka po uzyskaniu stopnia doktora nauk medycznych, został wyodrębniony cykl powiązanych tematycznie publikacji, składający się z pięciu prac oryginalnych, stanowiących osiągnięcie naukowe w rozumieniu art., 16. Ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, Poz. 595 ze zm.). We wszystkich tych pracach kandydat był pierwszym autorem oraz autorem korespondencyjnym, a cztery z nich ukazały się w czasopiśmie posiadającym współczynnik Impact Factor (IF), uzyskując łączny IF - 8,101; wg punktacji MNiSzW – 200 pkt. Cykl prac, stanowiący „dzieło habilitacyjne” został przez Kandydata omówiony pod wspólnym tytułem „Analiza czynników mających wpływ na rokowanie oraz ocena odrębności w przebiegu klinicznym bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych u chorych z wybranymi zaburzeniami odporności oraz w grupie chorych z bakteryjnym zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych wywołanych patogenami typowo występującymi u chorych z zaburzeniami odporności”. Tematyką opracowania był trudny problem kliniczny związany z problematyką bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych w odniesieniu do starzejącej się populacji oraz zwiększoną liczbą pacjentów z zaburzeniami odporności wywołanej zastosowanym leczeniem immunosupresyjnym lub współistniejącymi schorzeniami takimi jak: cukrzyca, nowotwory, choroby autoimmunologiczne oraz choroba alkoholowa. Celem cyklu publikacji było znalezienie różnic w obrazie klinicznym, częstości występowania chorób współtowarzyszących, charakterystycznych odchyłań w badaniach laboratoryjnych krwi i płynu mózgowo-rdzeniowego u pacjentów z obniżoną odpornością oraz u pacjentów z zakażeniami wywołanymi nietypową florą bakteryjną wymagających specyficznego leczenia.

W badaniu obejmującym 68 chorych z gruźliczym zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych, Habilitant wykazał, że większość leczonych miała obniżoną odporność, a wśród

nich najliczniejszą grupę stanowili chorzy z zespołem zależności alkoholowej. U badanych chorych udało się uzyskać potwierdzenie mikrobiologiczne gruźlicy aż w 80%, głównie dzięki zastosowaniu technik molekularnych, poszukujących materiału genetycznego *Mycobacterium tuberculosis*. Na wyniki testów nie miała wpływu wcześniej stosowana antybiotykoterapia empiryczna oraz czas trwania objawów do momentu wykonania diagnostycznego nakłucia lędźwiowego.

Za szczególnie interesujące i klinicznie uzasadnione uważam podjęcie przez Kandydata tematów negatywnego wpływu na odpowiedź immunologiczną przewlekłego nadużywania alkoholu oraz określenie odrębności klinicznych bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych u pacjentów z chorobami nowotworowymi.

W grupie 340 analizowanych pacjentów z bakteryjnym zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych aż 13% stanowili chorzy z zespołem zależności alkoholowej. Autor wykazał, że w grupie tej rzadziej występowały objawy typowe dla bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych: ból głowy, nudności i wymioty, co mogło utrudnić wstępne rozpoznanie choroby. Habilitant zwrócił uwagę na znacznie wyższy odsetek osób nadużywających alkoholu z badanej grupy w porównaniu do szacowanego udziału tej grupy w polskiej populacji dorosłych, co podkreśla szczególną uwagę uwzględnienia możliwości bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych u takich osób.

Spośród 209 pacjentów z bakteryjnym zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych Habilitant wyodrębnił 28 chorych z chorobą nowotworową. W grupie tej Autor wykazał odrębność kliniczną pacjentów z chorobą nowotworową tj. częstsze występowanie napadów z drgawkami oraz rzadsze występowanie jednego z klinicznych kryteriów diagnostycznych bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych (obecności dwóch z czterech objawów): ból głowy, gorączka, objawy oponowe, zaburzenia świadomości. Autor wskazał, że

u pacjentów z chorobą nowotworową nie spełnienie tych kryteriów nie powinno prowadzić do zaniechania dalszej diagnostyki i ewentualnego leczenia empirycznego.

Kolejne dwie prace z omawianego cyklu, zostały poświęcone określeniu odrębności oraz czynników niezależnie powiązanych z wystąpieniem listeriozowego zapalenia opon mózgowo rdzeniowych oraz porównaniu grup chorych z gruźliczym oraz listeriozowym zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych.

Wśród 24 pacjentów z bakteryjnym zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych z potwierdzonym zakażeniem *Listeria monocytogenes*, wyodrębnionych z grupy 343 pacjentów z zakażeniem innym patogenem, Habilitant wykazał różnice mogące ułatwić wczesne wyodrębnienie chorych z listeriozowym zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych. W grupie tej Autor stwierdził mniej nasilony wzrost wykładników stanu zapalnego we krwi oraz w płynie mózgowo-rdzeniowym przy braku różnic w częstości zgłaszanych dolegliwości i stwierdzanych odchyłań w badaniu fizykalnym. Habilitant wykazał wysoką predyspozycję do wystąpienia listeriozowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych u pacjentów otrzymujących leczenie immunosupresyjne.

Porównując przebieg kliniczny oraz odrębności diagnostyczne gruźliczego oraz listeriozowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych wyodrębnionych z grupy 402 analizowanych pacjentów, Habilitant wykazał, że w chorobie o etiologii gruźliczej częściej występowało wodogłowie, a pacjenci mieli niższe stężenia wykładników stanu zapalnego w surowicy oraz dłuższy czas trwania objawów przed hospitalizacją. Autor nie wykazał przydatności wyniku wskaźnika Thwaitesa (TI) w próbach wcześniejszego odróżnienia porównywanych grup pacjentów oraz różnic w wynikach badania płynu mózgowo-rdzeniowego.

Podsumowując cykl prac składających się na osiągnięcie naukowe dr n. med. Marcina Paciorka, należy podkreślić ich spójność tematyczną, aktualność podejmowanych zagadnień,

rzetelność wykonanych badań, opartym na stosunkowo dużym, jak na ten rodzaj schorzeń, materiale klinicznym oraz niewątpliwą wartość praktyczną uzyskanych wyników.

Wzrastająca liczebność starszej populacji oraz osób z obniżoną odpornością, będącą wynikiem wielu chorób populacyjnych oraz stosowanych metod terapeutycznych, czyni problem odrębności diagnostyki i leczenia pacjentów z bakteryjnym zapaleniem opon mózgowo-rdzeniowych i obniżoną odpornością zagadnieniem o dużym wyzwaniu dla klinicystów. Postulowane przez Habilitanta szczególne zwracanie uwagi na możliwość wystąpienia bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych u pacjentów z obniżoną odpornością, w aspekcie uboższego obrazu klinicznego oraz słabiej wyrażonych wykładników stanu zapalnego we krwi oraz w płynie mózgowo-rdzeniowym, a także konieczność podejmowania szybkich decyzji o zastosowaniu terapii empirycznej, uważam za szczególnie cenne doniesienia.

Inna istotna aktywność naukowa Habilitanta

Dorobek naukowy dr n. med. Marcina Paciorka, poza omówionym szczegółowo „dziełem habilitacyjnym”, składa się z 13 prac oryginalnych, w tym 9 opublikowanych w czasopismach posiadających współczynnik IF i 4 w czasopismach nieposiadających IF, 1 opisu przypadku opublikowany w czasopiśmie posiadającym IF. Łączny współczynnik oddziaływania za wymienione publikacje wynosi 36,079, a punktacja MNiSzW – 820 pkt. W 3 z tych prac Habilitant jest pierwszym autorem. Liczba cytowani wg. bazy Web of Science bez autocytowań wynosi 52, index Hirsha 4; wg. bazy Scopus bez autocytowań – 63, index Hirsha 4.

W swoim autoreferacie Habilitant podzielił tematycznie publikacje na: związane tematyką diagnostyki i leczenia pacjentów zakażonych HIV; epidemiologią oraz

zastosowaniem technik sekwencjonowania następnej generacji w diagnostyce wirusowych zakażeń układu nerwowego; oceną stopnia wyczerpania immunologicznego limfocytów T u chorych z wirusowym zapaleniem wątroby typu C oraz zagadnieniami związanymi z diagnostyką i leczeniem zakażenia SARS – CoV-2.

W ramach współpracy międzynarodowej Habilitant uczestniczył w pracach grupy roboczej ECEE (*Euroguidelines in Central and Eastern Europe*) zajmującej się ujednoczeniem standardów diagnostyki i leczenia zakażenia HIV, jak i wirusowych zapaleń wątroby, co zaowocowało opublikowaniem wytycznych dotyczących różnych aspektów postępowania u chorych zakażonych HIV. Dr n. med. Marcin Paciorek jest współautorem i członkiem komitetu redakcyjnego zaleceń będących częścią strategii narodowej leczenia chorych z COVID-19 wymagających hospitalizacji.

Habilitant jest autorem i współautorem szeregu doniesień na zjazdach o zasięgu międzynarodowym i krajowym.

Działalność dydaktyczna

Habilitant posiada doświadczenie w zakresie dydaktyki. Prowadzi zajęcia z przedmiotu „Choroby zakaźne” dla studentów kierunku lekarskiego na wydziale anglojęzycznym (*English Division*) oraz studentów w ramach wymiany studenckiej Erasmus Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. W ramach współpracy międzynarodowej prowadzi szkolenia z chorób zakaźnych dla studentów studiów doktoranckich oraz pracowników akademickich z krajów europejskich w szczególności niebędących członkami Unii Europejskiej (UE) w ramach programu PROM NAWA finansowanego przez UE. Prowadzi wykłady dla specjalizujących się w chorobach zakaźnych lekarzy o tematyce „Neuroinfekcje”. Uczestniczy w zespole układającym pytania testowe do Państwowego Egzaminu Specjalistycznego. Jest opiekunem specjalizacji z chorób zakaźnych trzech lekarzy.

Habilitant był recenzentem 1 pracy magisterskiej oraz promotorem pomocniczym

1 przewodu doktorskiego. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych, European Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases (ESCMID) oraz ESCMID Study Group for Infectious Diseases of the Brain – ESGIB.

W 2019 roku, Habilitant otrzymał nagrodę naukową pierwszego stopnia JM Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, trzykrotnie nagrodę naukową pierwszego stopnia Fundacji Rozwoju Nauki w Wojewódzkim Szpitalu Zakaźnym, natomiast w 2020 roku nagrodę specjalną, indywidualną JM Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego za pracę na rzecz chorych na koronawirusa.

Osiągnięcia naukowe dr nauk medycznych Marcina Paciorka, jak również Jego kreatywna aktywność naukowo-publicacyjna po uzyskaniu stopnia doktora nauk medycznych, wraz z satysfakcjonującymi wynikami analizy bibliometrycznej i osiągnięciami dydaktycznymi, spełniają wymogi stawiane Kandydatom do uzyskania stopnia naukowego doktora habilitowanego, zgodnie z Ustawą z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, Poz. 595 ze zm.) z późniejszymi zmianami oraz rozporządzeniem MNiSzW z dnia 1 września 2011 r.

W związku z powyższym przedkładam Wysokiej Radzie Dyscypliny Nauk Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego wniosek o dopuszczenie dr nauk medycznych Marcina Paciorka do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego.